

(Pokračovanie oznamov zo strany 1)

nými autami zväžali do tzv. sústreďovacích kláštorov. Na celom Slovensku bolo v túto noc sústredených 881 rehoľníkov z 11 reholí.

Po akcii „K“ sa v noci z 3. na 4. mája 1950 uskutočnila aj akcia „K2“, v rámci ktorej boli obsadené aj zvyšné mužské kláštory. Týmito dvoma zásahmi bolo na Slovensku postihnutých 1180 rehoľníkov z 15 reholí, žijúcich v 76 kláštoroch. Po týchto dvoch akciách boli rehoľníci na Slovensku sústredení do kláštorov v Mučeníkoch (dnes Močenok), Hronskom Beňadiku, Podolínci, Kostolnej a v Báci.

Režim v tzv. sústreďovacích kláštoroch sa riadil podľa pravidiel blížkych väznic. Popri práci (*lepenie vrecúšok, preberanie šípok, stolárske a krajičirske práce, práce v poľnohospodárstve*) mali rehoľníci vyhradený čas na politickú prevýchovu. Komunikácia s vonkajším svetom bola úplne vylúčená, alebo sa obmedzovala na minimum. Najprisrnejší režim bol v kláštore v Podolínci, kde sa nachádzal najväčší počet rehoľníkov. Objekt bol strážený ozbrojenou strážou so psami, pričom na strážnu službu boli určovaní strážcovia z Leopoldova a iných väznic. Na budove kláštora boli postupne zamrežované okná a inštalovaný ostnatý drôt. Na nádvorí bola vybudovaná strážna veža a okolie bolo v noci osvetľované reflektormi. Rehoľníci, ktorí porušili predpísaný poriadok, boli trestaní samoväzbou v pivnici.

Po uskutočnení akcie „K“ sa pozornosť režimu obrátila na ženské rehole. Likvidácia ženských kláštorov dostala pomenovanie akcia „R“ (Rehoľníčky). V ich prípade mal byť postup miernejší, pričom sa malo ísť cestou ich „dobrovoľného“ odsunu a len v prípade, že by rehoľníčky kládli odpor, mala byť využitá pomoc bezpečnostných orgánov. Samotná akcia „R“ sa začala 29. augusta 1950 o 8.00 hod. ráno. Počas realizácie akcie „R“ však došlo približne na 15 miestach

na Slovensku k väčším zhluknutiam občanov, ktorí nesúhlasili s likvidáciou rehoľných komunít. Na viacerých miestach ľudia obsadili kláštory a nedovolili rehoľníčky odviešť, pričom dochádzalo aj k ostrým konfrontáciám a napadnutiu prítomných funkcionárov štátnej správy. V týchto kláštoroch sa akcia zopakovala v noci za asistencie príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, Ludových milícií a Štátnej bezpečnosti. V akcii „R“ bolo v dňoch 28. – 31. augusta 1950 sústredených 1962 rehoľníčok a obsadených 137 objektov. Rehoľníčky boli sústredené v 16 sústreďovacích kláštoroch. Ďalších - viac ako 1600 rehoľných sestier - však ostalo pracovať v nemocniciach, nakoľko režim za ne nemohol nájsť adekvátnu náhradu.

Po obsadení kláštorov boli nešeterným zaobchádzaním zo strany štátnych orgánov zničené knižnice a rozkradnuté mnohé vzácne rukopisy, tlač, obrazy a nábytok. Samotné budovy získali najmä krajské a miestne národné výbory, rôzne administratívne úrady, telovýchovné spolky, detské domovy a pod. Komunistickej štátnej moc nazerala na rehole ako na nebezpečného ideologického nepriateľa, ktorý má značný vplyv na masu. Išlo však aj o hnutelný a nehnuteľný majetok, ktorý rehole spravovali. V správe pre politický sekretariát ÚV KSČ, ktorá bilancovala získané materiálne hodnoty, bol výsledok akcie označený za najväčší majetkový presun od privlastnenia majetku Nemcov, „znárodnenia“ a pozemkovej reformy. Inak povedané, išlo o rozsahom tretiu najväčšiu krádež od roku 1945. Najbolestnejším dôsledkom zásahov však boli strastiplné osudy tisícok rehoľníkov a rehoľníčok, ktorí sa na niekoľko desaťročí stali prenasledovanou skupinou občanov.

Zdroj: Ústav pamäti národa

Infolist 16

2016

Rímskokatolícka farnosť sv. Mikuláša v Prešove ročník: XXVI.

17. APRÍL 2016

4. VEĽKONOČNÁ NEDEĽA

Uplynulo 66 rokov od násilného vyvezenia rehoľníkov z kláštorov

Pred 66 rokmi, v noci z 13. na 14. apríla 1950, boli v rámci Akcie Kláštory komunistickým režimom vyvezení mnohí rehoľníci v Československu zo svojich kláštorov do tzv. centralizačných kláštorov. Ostatní boli vyvezení v rámci Akcie K 2 v noci z 3. na 4. mája 1950. Toto smutné výročie Akcie K, nazývanej aj „**barbarská noc**“, si pripomenú na viacerých miestach na Slovensku. Pri tejto príležitosti prinášame text Ústavu pamäti národa, ktorý hovorí o likvidácii kláštorov v komunistickom Československu.

Už pred rokom 1948 považovali československí komunisti rehole za dôležitý náboženský organizmus, ktorý neželateľne vplýva na obyvateľstvo a usmerňuje ho. Po uchopení moci komunistickou stranou vo februári 1948 sa mohli ich plány namierené proti rehoľiam uskutočniť. Prvé zásahy voči jednotlivým kláštorom sa objavovali už od leta 1948, kedy boli tieto, pod zámienkou, že sú centrami protištátnej činnosti, likvidované. Hoci ich nebolo veľa, naznačovali smer, ktorým sa bude vývoj uberať. Realizácia plánov, ktoré štátna moc s rehoľami mala, sa kvôli iným akciám (*ako bola napr. schizmatická Katolícka akcia v júni 1949, príprava tzv. cirkevných zákonov na jeseň 1949*) mohla uskutočniť až v prvej polovici roku 1950.

Bezprostrednou prípravou na akciu „K“ (Kláštory) bol súdny proces s desia-

timi predstaviteľmi jednotlivých rádov, ktorí boli obžalovaní z velezrady a vyzvedačstva. Úlohou procesu bolo odôvodniť pripravovaný zásah voči rehoľiam a spracovať verejnú mienku. Súdení rehoľníci sa po dôkladnom „spracovaní“ vyšetrovateľmi Štátnej bezpečnosti pri procese priznávali k svojej „protištátnej činnosti“, k nenávisti k „ľudovodemokratickému zriadeniu“, k sympatiám k „imperializmu“, k výrobe rôznych ilegálnych letákov, k ukrývaniu „nepriateľských agentov“, zbraní a cenných predmetov. Podľa rozsudku dostal jeden z obžalovaných doživotie (*zhodou okolností jediný zo Slovenska – redemptorista Ján Mastiliak*), ostatní tresty v celkovej výške 132 rokov.

Samotnú realizáciu akcie „K“ prevzala Štátna bezpečnosť. Bol vykonaný štátobezpečnostný prieskum kláštorov a zistili sa počty ich obyvateľov. Akcie sa mali zúčastniť príslušníci Zboru národnej bezpečnosti, Štátnej bezpečnosti, armády a Ludových milícií. Vyzbrojení mali byť puškami, samopalmi, lahkými guľometmi, obuškami a plynovými sviečkami. Začiatok akcie bol určený na štvrtok, 13. apríla 1950 o 24.00 hod.

V určený čas sa príslušníci ozbrojených zložiek začali dobýjať do kláštorov. Tam, kde im na výzvu neotvorili, dostali sa do objektov násilím. Po vniknutí do kláštorov, rehoľníkov zhromaždili a informovali o dôvode zásahu, ktorým bola údajná protištátna činnosť reholí. Následne ich pripravenými autobusmi a náklad-

(Pokračovanie oznamov na strane 4)
Milodar na vydávanie Infolistu: 0.10 €

hmprint

Prešov, ul. Hlavná č. 81 (Oproti Veľkému kostolu), INFO LINKA: 0902 304 518, www.hmprint.sk

predaj a servis tlačiarňi

• lacné tonery a cartridge

• tlač, kopírovanie, väzba

Deň	Liturgický kalendár	Čas	Úmysly sv. omší
Po 18.4.	<i>Pondelok</i> <i>po 4. veľkonočnej nedeli</i>	5:45	† Ján, Mária
		6:15	† Jolana, Jozef, Veronika
		7:00	† Ondrej (<i>pohrebna</i>)
		12:00	† Štefan
		18:00	† Matilda
Ut 19.4.	<i>Utorok</i> <i>po 4. veľkonočnej nedeli</i>	5:45	ZBP Dávid, Maja (ž.)
		6:15	† Helena
		7:00	---
		12:00	† Marián, Ondrej, Helena
		18:00	ZBP Anna, Marta
Str 20.4.	<i>Streda</i> <i>po 4. veľkonočnej nedeli</i>	5:45	ZBP Marko (m.)
		6:15	† Cecília
		7:00	---
		12:00	† František, Ján
		18:00	† z rod. Rečičarovej, Šejirmanovej, Šinglarovej
Št 21.4.	<i>Štvrtok</i> <i>po 4. veľkonočnej nedeli</i> Adorácia po večernej sv. omši.	5:45	ZBP Anna
		6:15	† Margita
		7:00	---
		12:00	ZBP rod. Juhásová
		18:00	† Margita, Ján
Pi 22.4.	<i>Piatok</i> <i>po 4. veľkonočnej nedeli</i>	5:45	ZBP Mária - 50 r. života
		6:15	† Mária, Michal, Lenka
		7:00	---
		12:00	ZBP Mária, Rudolf
		18:00	ZBP Dávidko, Slavomír s rod.
So 23.4.	<i>Svätého Vojtecha,</i> <i>biskupa a mučenika</i> <i>(spomienka)</i>	5:45	ZBP Matúš
		6:15	ZBP Anna, Helena
		18:00	† Vendelín
Ne 24.4.	5. VEĽKONOČNÁ NEDEĽA Pozor: Nie je sv. omša o 11:30 hod. 5:45, 6:30 († Dušan), 7:45, 10:00, 15:00, 18:00 († Magdaléna) Kalvária: 16:30, Cemjata 10:15		

Stránkové hodiny v kancelárii: Po: 10:00 hod. - 11:30 hod., 16:00 - 17:30 hod., Ut, Str, Štv: 16:00 hod. - 17:30 hod.,

Pia: 10:00 hod. - 11:30 hod., 16:00 hod. - 17:00 hod. **Legenda:** † - zosnulý/ ZBP - zdravie a Božie požehnanie

Sviatosť zmlúvanie v konkatedrále sa vysluhuje takto: Po - Pia: ráno 5:45 - 6:55 hod.; obed: 9:55 - 11:55 hod.; večer 17:30 - 17:55 hod.

- Milodary:**
Na opravu fary po požiari:
  - bohuznámi darcovia: 50 €, 10 €, 100 €, 5 €, 300 €, 95 €, 20 €, 200 €,
  - bohuznáma Eva 50 €,
  - z 1. sv. prijímania dospelých obetovali 50 €,
  - rod. Valachová 100 €,
  - rod. Menceľová 50 €.**Na kaplnku na cintoríne:**
  - bohuznáma Oľga 500 €.
- Dnes (*nedeľa 16.4.*) sa po všetkých sv. omšiach koná **zbierka na kňazský seminár.**
- V nedeľu 24. apríla sa po všetkých sv. omšiach uskutoční zbierka na pomoc obyvateľom Ukrajiny,** ktorí sa v dôsledku politickej krízy a následných nepokojov dostali do stavu núdze, alebo boli zranení.
- V pondelok 18. apríla o 15:00 hod.** sa uskutoční stretnutie členov **Spoločenia Najsvätejšieho Srdca Ježišovho** v Kláštore Sancta Maria.
- Hnutie rozvedených kresťanov katolíkov** oznamuje, že pravidelné mesačné stretnutie sa uskutoční **19. 4. 2016 v Katolíckom kruhu na Jarkovej 77 v Prešove, o 17:00 hod.** Stretnutie povedie kňaz **Matej Trizuliak MS,** ktorý sa venuje pastoračii rozvedených v Chrenovci - Brusne.
- V sobotu 23. 4. od 9:00 hod. bude prebiehať nácvik a prvá sv. spoveď prvoprijímajúcich detí (ZŠ Kúpeľná).**
- V piatok 22. apríla pri večernej sv. omši** prejdú Milostivou branou veriaci z farnosti Prešov - Kráľovnej pokoja.
- V NEDELE 24. 4., 1. 5., 8. 5. A 15. 5. 2016 NEBUDÚ SV. OMŠE O 11:30. SVIATOSŤ BIRMOVANIA BUDE 15. 5. O 11:00 HOD.**
- Pozývame všetkých dospelých a mladých (*od 13 rokov*) na **katechézy Neokatechumenátnej cesty.** Budú prebiehať v období od **12. 4. 2016 do 27. 5. 2016** - vždy v utorok a v piatok o 19:00 hod. v Katolíckom kruhu.
- Pozývame vás na **zájazd do Medjugorja a oddych pri chorvátskom mori,** ktorý sa uskutoční **25. augusta až 1. septembra 2016. Cena 230 €/osoba** (v cene je zahrnutá doprava moderným autobusom, ubytovanie, polpenzia - 2x denne strava, cestovné a úrazové poistenie). Zájazdom vás bude sprevádzať kaplán Viktor Baltés. Viac info na výveske kostola a farskej stránke presov.rimkat.sk
- Deviatnik pre prvoprijímajúce deti** začne **15. 4.** Budeme sa stretávať deväť dní večer o 18:00 hod. pri sv. omšiach.
- J. E. Mons. Bernard Bober vyhlasuje výberové konanie** na obsadenie funkcie **riaditeľa Materskej školy Kráľovnej Pokoja, Mukačevská 27, Prešov.** Prihlášky a požadované doklady do výberového konania treba zaslať do 2. mája 2016 na adresu Arcibiskupského úradu Košice. *Viac info v kancelárii farského úradu.*
- Združenie kresťanských seniorov Staré mesto** pozýva svojich členov na aprílové stretnutie **v nedeľu 17. apríla o 15:00 hod.** v Katolíckom kruhu.

Týždenník Rímskokatolíckej farnosti sv. Mikuláša v Prešove - konkatedrála, pre vnútornú potrebu vydáva RKFÚ: Hlavná 81, 080 01 Prešov
Zodpovedný za vydanie: Mgr. Viktor Baltés, kaplán s kolektívom redakcie. Grafická úprava: Michal Vrabel.
Prijímanie príspevkov na E-mail: presov@rimkat.sk;
Infolist nájdete aj na www.presov.rimkat.sk
Finančné príspevky na podporu života farnosti možno poslať na účet: 4008008582/7500